

ved en saadan Lov og dens Gjennemførelse vil paa overordentlig mangfoldige Maader og i mange Henseender Grundlovens eiendommelige Indvirkning paa Danmarks Tilstand, i Sammenligning med den foregaaende og som en Forberedelse af Tilstanden for Fremtiden, give sig tilfjende og gjøre sig gjældende, og at netop ved en organisk Lov, som angik Communalforholdene, vilde en Mangfoldighed af Berøringer tilveiebringes mellem vor nye Forsatning og det Liv, som rører sig trindt omkring i Landet i de mangfoldigste Skikkelser. I det Udvalget har denne Overbeviisning, kan det naturligtvis heller ikke Andet end vurdere saare høit de Forsøg, der, som bekjendt, fra andre Sider af ere blevne gjorte, for at bringe det dertil, at denne Forjættelse kunde opfyldes, Forsøg paa grundigen og omfattende at tage det Hele under Overveielse og at forelægge Rigsdagen Forslag i saa Henseende. Men paa den anden Side vil det heller ikke kunne være undgaaet Noget, at disse Forsøg dog oplyse navnlig ogsaa dette, at det er en overvætted omfattende Kreds af Gjenstande, som ville komme under Overveielse, naar virkelig Communalforholdene fuldstændigt fra Ny af og i Genhold til det i Grundloven opstillede Princip skulle ordnes og bringes i en ny Tilstand. Der kan være Tvivl om, hvorvidt de Forsøg, der i saa Henseende ere gjorte, have været nødt til og berettigede til netop at medtage alle de Gjenstande, som de ved denne Leilighed have taget med. Men det kan dog ikke miskjendes, at der har været stor Anledning til at medtage disse Gjenstande, og at saaledes Kredsen er bleven saa overvætted vid, som det allerede kan skjønnes, endog blot ved at see hen til Størrelsen af de Lovforslag, der tidligere have været forelagte. Allerede dette indeholder derfor efter Udvalgets Overbeviisning en Grund for, hvad vi iøvrigt ogsaa af andre Grunde folte os besøiede til ikke at ansee for det, der giver bedst Haab om en tilfredsstillende Løsning af Opgaven, naar den skulde forsøges løst ved Enkelte af Thingenes Medlemmer uden bestemt Indvirkning af Regjeringen. Thi det er naturligtvis klart, at, naar man ret skal komme ind paa en stor Mangfoldighed af nærmere eller fjernere med disse Gjenstande sammenhængende Spørgsmaal

og deres Besvarelse ved et Udskift til en Communallov, saa vil ikke let nogen Anden end Regjeringen — jeg vil ikke sige kunne være i Besiddelse af eller erhverve sig den fornødne Sag- og Detailkundskab i saa Henseende, skjøndt ogsaa det kan gjøres gjældende, — men have nogensomhelst Formening om, hvorvidt det vil være overensstemmende med, hvad der iøvrigt maatte være Regjeringens Plan i Henseende til de forestaaende Lovgivningsarbejder i det Hele, at tage mangen enkelt af disse Gjenstande med eller ikke tage den med, at stille den i et bestemt Forhold til denne Sag, eller indtil videre lade den uberørt o. s. v. Allerede af den Grund turde det derfor fortrinsviis være ønskeligt, at hvad der skal stee for, at det kan blive til Sandhed, hvad der hidtil staaer som Prophetie i Grundloven om Fædrelandets fremtidige kommunale Forhold, maa komme saaledes, at Regjeringen taler det første Ord, og at Forslaget i saa Henseende udgaaer fra Regjeringen. Men deraf følger saa naturligtvis, at selv om det maatte forekomme Noget, ligesom det ogsaa er forekommet Udvalget, at det havde ligget nærmere og været naturligere, om man først var gaaet ind paa Spørgsmaalet om Bemyndigelsen, som dog vel egentlig bliver Hovedspørgsmaalet, og som maa komme til at udøve en vigtig Indflydelse paa Bedømmelsen af Bestemmelserne om Communalbestyrelsernes Valg og Sammensætning, Udvalget desuagtet i sin Overbeviisning om, at Regjeringen nærmest skal tage det første Ord, ikke har kunnet undlade at indlade sig paa det foreliggende Forslag inden de Grændser, det har stillet sig selv, væsentlig fastholdende, at der hermed kun er og skal være tilfjet et Forsøg paa at ordne en vis Gruppe af de Forhold, der høre til Communalordningen, nemlig kun det, der angaaer Landbobefolkningen i Særdeleshed og de den vedrørende høiere og lavere Communalbestyrelses Sammensætning og Valg. At man nu, naar man gaaer ind paa en saadan Begrændsning, kommer i en vanskelig, jeg turde næsten fristes til at sige, sibirisk Stilling, er let at skjønne, fordi man paa den ene Side ønsker saameget som muligt under Behandlingen af dette Spørgsmaal at tage Hensyn til, hvad